**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**
**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ**
**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

# «КЛІНІЧНА ПСИХОЛОГІЯ ТА ПСИХІЧНЕ ЗДОРОВ'Я»

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції

***23 квітня 2026 року***

Харків – 2026

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**
**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ**
**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

# «КЛІНІЧНА ПСИХОЛОГІЯ ТА ПСИХІЧНЕ ЗДОРОВ'Я»

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції

***23 квітня 2026 року***

**Харків**
**ХНМУ**
**2026**

**УДК 159.9:616.89**

**Редакційна колегія:**

**М'ясоєдов В. В. –** голова, ректор Харківського національного медичного університету, д.мед.н., професор, заслужений діяч науки і техніки України;

**Савєльєва Н. М.** – перший проректор з науково-педагогічної роботи Харківського національного медичного університету, д. мед. н., професор;

**Кривошапка О. В.** – проректор з науково-педагогічної роботи Харківського національного медичного університету, к.мед.н., доцент;

**Наконечна О. А.** – проректор з наукової роботи Харківського національного медичного університету, д. мед. наук, професор;

**Кадикова О. І.** – декан І медичного факультету Харківського національного медичного університету, д. мед. наук, професор;

**Абасалієва О. М.** – в.о.зав кафедри загальної та клінічної психології Харківського національного медичного університету, к. психол. н.;

**Соколова І. М.** – професор кафедри загальної та клінічної психології Харківського національного медичного університету, д. психол. н.;

**Забєліна О. С.** – викладач кафедри загальної та клінічної психології Харківського національного медичного університету.

Клінічна психологія та психічне здоров'я: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (Харків, 23 квітня 2026 р.). Харків : Харківський національний медичний університет, 2026. 116 с.

У збірнику представлено матеріали науковців, практичних психологів, викладачів, здобувачів вищої освіти та фахівців у сфері психічного здоров'я з різних регіонів України. Доповіді присвячено актуальним проблемам клінічної психології, психічного здоров'я, психотерапії, психологічної реабілітації, кризової та травмофокусованої допомоги, психосоціальної підтримки в умовах війни, а також сучасним підходам до професійної підготовки фахівців психологічного профілю.

Наукове видання рекомендовано науково-педагогічним працівникам, психологам-практикам, психотерапевтам, докторантам, аспірантам, магістрантам, здобувачам вищої освіти та всім, хто цікавиться сучасними проблемами клінічної психології та збереження психічного здоров'я.

Автори публікацій несуть відповідальність за дотримання авторського права, точність цитування, достовірність наведених фактологічних даних, а також за граматичні й стилістичні помилки.

**УДК 159.9:616.89**

**ЗМІСТ**


| | |
|---|---|
| ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА ВЕТЕРАНАМ І ЇХНІМ СІМ'ЯМ У КЛІНІЧНОМУ ТА СОЦІАЛЬНОМУ ВИМІРАХ<br>*Абасалієва О. М.* | 9 |
| ОСТЕОПАТИЧНІ ТЕХНІКИ ЯК СКЛАДОВА РОЗВИТКОВОЇ РОБОТИ З ДІТЬМИ З РАС<br>*Абасалієва О.М., Кузьменко Т.А.* | 11 |
| КОГНІТИВНА РИГІДНІСТЬ ЯК ФАКТОР ВРАЗЛИВОСТІ ТА РЕСУРС РОЗВИТКУ РЕЗИЛЬЄНТНОСТІ ОСОБИСТОСТІ<br>*Абасалієва О.М., Панасюк К.К.* | 12 |
| ТІЛЕСНО ОРІЄНТОВАНІ ПІДХОДИ У РОБОТІ З ТРАВМАТИЧНИМ ДОСВІДОМ<br>*Абасалієва О. М., Соколова І. М.* | 13 |
| РОЗЛАДИ ХАРЧОВОЇ ПОВЕДІНКИ ТА СУЧАСНІ ПСИХОТЕРАПЕВТИЧНІ ПІДХОДИ І МІЖДИСЦИПЛІНАРНА ДОПОМОГА<br>*Абасалієва О. М., Чернова В. К., Забєліна О. С.* | 14 |
| ІНТЕГРАЦІЯ АРТ-ТЕРАПІЇ У ВИРІШЕННЯ АКТУАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ ПСИХОЛОГІЇ: ПРОФІЛАКТИКА ТА ПОДОЛАННЯ ЕМОЦІЙНОГО ВИГОРАННЯ У МОЛОДІ<br>*Бєляєва Н.Є., Агаєва С.М.* | 16 |
| ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ТРИВОЖНОСТІ ТА НЕВИЗНАЧЕНОСТІ, ПСИХОЛОГІЧНІ СТРАТЕГІЇ ПОДОЛАННЯ ЯК КЛЮЧОВИЙ АСПЕКТ СУЧАСНОЇ ПСИХОЛОГІЇ<br>*Бєляєва Н.Є., Шопіна О.А.* | 17 |
| СОЦІАЛЬНІ СТЕРЕОТИПИ ЯК ФАКТОР ВПЛИВУ НА ПРОФЕСІЙНЕ САМОВИЗНАЧЕННЯ МОЛОДІ<br>*Бєляєва Н.Є., Андерс В.М.* | 18 |
| ЛІДЕРСЬКІ ЯКОСТІ СТУДЕНТІВ КРІЗЬ ПРИЗМУ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ<br>*Бєляєва Н.Є., Величко Т.П.* | 19 |
| ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ОЦІНКИ ПЕРСОНАЛУ ЯК КЛЮЧОВА АКТУАЛЬНА ПРОБЛЕМА ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ ПСИХОЛОГІЇ<br>*Бєляєва Н.Є., Козак О.В.* | 20 |
| ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ПСИХОЛОГІЧНИХ СТАДІЙ ПЕРЕЖИВАННЯ ГОРЯ ТА АДАПТАЦІЙНИХ МЕХАНІЗМІВ ОСОБИСТОСТІ<br>*Бєляєва Н.Є., Курдюмова Д.Р.* | 21 |
| ПЕРВИННІ ПРОЯВИ ТА ДИНАМІКА РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОГО ВИГОРАННЯ У МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ОНКОЛОГІЧНОГО ЦЕНТРУ<br>*Богдан Ж.Б., Лебеденко Д.Н.* | 22 |
| СТАТЕВІ ВІДМІННОСТІ У КОНТЕКСТІ ПЕРЕЖИВАННЯ ТРИВАЛОГО ТРАВМАТИЧНОГО СТРЕСУ<br>*Борейко Ю.Г., Власюк А.В.* | 23 |
| ОБМЕЖЕННЯ ВЕРБАЛІЗАЦІЇ ЯК ФАКТОР УСКЛАДНЕННЯ ПСИХІЧНОГО ВІДНОВЛЕННЯ У ДІТЕЙ З ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИМИ ПОРУШЕННЯМИ<br>*Бровченко А. К.* | 24 |
| ОСОБИСТІСНІ ЧИННИКИ РИЗИКУ РОЗВИТКУ ТРИВОЖНИХ РОЗЛАДІВ У МОЛОДІ<br>*Бублієнко К.Ю., Маннапова К.Р.* | 25 |
| ПОСТТРАВМАТИЧНЕ ЗРОСТАННЯ ЯК ФАКТОР АДАПТАЦІЇ ОСІБ З МІГРАЦІЙНИМ ДОСВІДОМ<br>*Булавіна С. І., Красіна Г.В.* | 26 |
| ГЕНДЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРИХИЛЬНОСТІ ДО ЛІКУВАННЯ У ОСІБ ІЗ НАРКОЗАЛЕЖНІСТЮ<br>*Бурч С. Д., Ломакін Г. І.* | 28 |

## ГЕНДЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРИХИЛЬНОСТІ ДО ЛІКУВАННЯ У ОСІБ ІЗ НАРКОЗАЛЕЖНІСТЮ

**Бурч С. Д., Ломакін Г. І.**

*Харківський національний медичний університет, м. Харків, Україна*

Прихильність до лікування (adherence) є одним із ключових предикторів ефективності терапії при наркозалежності та визначає стабільність ремісії, зниження ризику рецидивів і покращення якості життя пацієнтів. У клініко-психологічному вимірі вона охоплює не лише дотримання медичних рекомендацій, але й активну участь у психотерапевтичному процесі, готовність до змін та здатність підтримувати довготривалі зусилля в подоланні залежності.

Незважаючи на значну кількість досліджень у сфері адиктивної поведінки, проблема гендерних відмінностей у формуванні прихильності до лікування залишається недостатньо висвітленою. Водночас сучасні наукові підходи вказують на доцільність урахування гендерно зумовлених психологічних, соціальних і поведінкових чинників у процесі надання допомоги особам із залежностями.

У чоловіків із наркозалежністю прихильність до лікування частіше має ситуативний характер і значною мірою залежить від зовнішніх обставин, таких як соціальний контроль, юридичні наслідки або вимоги з боку сім'ї. Вони можуть демонструвати нижчий рівень емоційної залученості в терапевтичний процес, уникати відкритого обговорення внутрішніх переживань та схильні до передчасного припинення лікування за умов зниження зовнішнього тиску.

Натомість у жінок прихильність до лікування більш тісно пов'язана з емоційною сферою, міжособистісними стосунками та потребою у підтримці. Вони частіше виявляють готовність до співпраці з фахівцями, однак водночас стикаються з додатковими бар'єрами, зокрема високим рівнем стигматизації, почуттям провини та страхом соціального осуду. Це може як посилювати мотивацію до змін, так і ускладнювати стабільність участі в лікувальних програмах.

Важливу роль у формуванні прихильності до лікування відіграють гендерні стереотипи та соціальні очікування. Вони впливають на спосіб переживання залежності, ставлення до допомоги та готовність визнавати проблему. Ігнорування цих аспектів у клінічній індивідуальні особливості пацієнтів, що знижує ефективність психотерапевтичних інтервенцій.

У межах магістерського дослідження передбачається емпіричне вивчення рівня прихильності до лікування у чоловіків і жінок із наркозалежністю, а також аналіз її зв'язку з мотиваційними, емоційними та соціальними чинниками. Очікується виявлення гендерних відмінностей у структурі прихильності, зокрема у співвідношенні внутрішніх і зовнішніх детермінант терапевтичної участі.

Таким чином, урахування гендерних особливостей прихильності до лікування є важливою умовою підвищення ефективності психологічної допомоги особам із наркозалежністю. Перспективи подальших досліджень полягають у розробці гендерно чутливих психотерапевтичних програм, спрямованих на підвищення залученості пацієнтів до лікування та забезпечення стійких результатів реабілітації.

## МЕТОД ІНТЕГРАТИВНОЇ РЕКОНСТРУКЦІЇ ЦІЛІСНОСТІ ОСОБИСТОСТІ У РОБОТІ З ПОСТТРАВМАТИЧНИМ СТРЕСОВИМ РОЗЛАДОМ

**Варава М.О**

*CEO MetaMind Consulting, м. Київ Україна*

Посттравматичний стресовий розлад (ПТСР) є одним із найбільш поширених психічних порушень у сучасних умовах, особливо в контексті воєнних подій та соціальних криз. Його клінічна картина включає повторне переживання травматичних подій,